

Звіт про результати проведення електронних консультацій з громадськістю щодо проекту розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Другого національно визначеного внеску України до Паризької угоди»

№	Автор пропозиції та зауваження	Пропозиції та зауваження	Рішення про врахування або неврахування (з обґрунтуванням прийнятого рішення)
1.	Асоціація бізнесу та торгівлі	Як був сформований оновлений показник НВВ2 та чи було спрогнозовано вплив на соціально-економічні індикатори держави.	З метою аналізу відповідності змодельованих сценаріїв НВВ2 секторальним стратегіям міністерств, а також з метою узгодження векторів розвитку секторів та відповідності реалістичним і досяжним планам залучення інвестицій і реалізації трансформацій, з грудня 2020 року Міндовкілля проводило секторальні консультації з центральними органами виконавчої влади, представниками бізнесу, науковцями та іншими зацікавленими сторонами. За результатами зустрічей та обговорень рівень викидів парникових газів, розрахований відповідно до моделювання був скоригований. Так ціль щодо викидів парникових газів була підвищена для сектору виробництва електроенергії, будівель, видобування та транспортування енергоресурсів, сільському господарстві, що передбачає можливість збільшення площ оброблюваних земель та рівня внесення добрив. Крім того, з метою надання можливості промислового відновлення та розвитку країни, для сектору промисловості передбачається ріст виробництва продукції, а отже і викидів парникових газів до 2030 року.
		Нааявна потреба у корегуванні показника ВВП відповідно до затверджених параметрів економічного зростання відповідно до Національної економічної стратегії 2030.	Міндовкілля наразі проводить секторальний аналіз темпів розвитку для основних галузей промисловостей до 2030 року, що закладались при розробці Національної економічної стратегії до 2030 року. Варто зазначити, що щорічні темпи для низки вуглецеємних галузей (окрім сектору будівництва) закладені в НВВ2 є вищими

			ніж такі показники в Національній економічній стратегії до 2030 року.
		Коригування пояснювальної записки до проекту розпорядження Кабінету Міністрів України з врахуванням впливу проекту акта на ринкове середовище, забезпечення прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави, тощо.	Пропонуємо текст пояснювальної записки викласти в такій редакції: «Реалізація проекту акта матиме позитивний вплив на ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави; розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, що сприятиме поліпшенню стану довкілля, забезпечить збереження природних екосистем, створить природне середовище, екологічно безпечніше для життя і здоров'я населення, а також дозволить залучити додаткове фінансування вуглецеємних секторів та сприяти досягненню низьковуглецевого розвитку держави»
		Чому оцінка інвестицій у проекті розпорядження відрізняється від попередніх фінансових оцінок	Інвестиції у розмірі 379 млрд євро були прораховані для сценарію, що відповідає скороченню викидів парникових газів на 72 % від рівня 1990 року та включає усі споживчі витрати населення на купівлю приватних авто, домашньої електротехніки, тощо. Враховуючи, що ціль по скороченню викидів парникових газів була скоригована в сторону зменшення амбітності, обсяг капітальних інвестицій також зменшився. Крім того, були виключені споживчі витрати населення. Наразі, перераховані капітальні інвестиції для реалізації НВВ2 та переходу України до кліматично-нейтральної економіки становлять близько 102 млрд. євро капітальних інвестицій до 2030 року. Очікується, що середні щорічні капітальні інвестиції протягом 2021 - 2030 років становитимуть близько 10 млрд. євро.
		Високий рівень амбітності щодо скорочення викидів парникових газів в аграрному секторі	Провівши консультації з представниками аграрного сектору було значно скориговано ціль у сільському господарстві, що передбачає можливість збільшення площ оброблюваних земель та рівня внесення добрив та відповідно викидів парникових газів

			(модельні та скориговані цілі представлено в таблиці). Наразі, переглянута ціль у секторі сільського господарства передбачає можливість зростання викидів парникових газів до 44,5 млн тон CO ₂ екв. до 2030 року.
		Необхідність належного прорахунку підвищення тарифів на електроенергію та їх наслідків	Наразі тривають додаткові консультації з представниками Міненерго, Укренерго та НКРЕКП щодо розвитку енергетичного сектору, вартості електроенергії, необхідності розвитку балансуєчих потужностей, а також акумулюєчих потужностей та встановлення секторальної цілі скорочення викидів парникових газів.
		Встановлений строк подання НВВ2 до Секретаріату Рамкової конвенції ООН зі зміни клімату 31.10.2021	За інформацією Кліматичного секретаріату ООН, до узагальненого звіту про національно визначені внески, який планується опублікувати до проведення підготовчої міністерської зустрічі Pre-COP (30 вересня – 2 жовтня, м. Мілан, Італійська Республіка), буде внесена інформація щодо національних внесків країн, що були подані до Секретаріату до 30 липня 2021 р., а тому для України важливо представити свій НВВ2 до зустрічі з метою ефективного подальшого залучення Сторони до обговорення та можливості використати міністерську зустріч Pre-COP та COP 26 для налагодження співпраці з зацікавленими країнами та фінансовими інституціями.
2.	Українська вітроенергетична асоціація	Схвалення НВВ2, який містить нову амбітну ціль України щодо скорочення викидів парникових газів та розвитку відновлювальних джерел енергії до 2030 року та подання його до РКЗК ООН є вкрай важливим та своєчасним. Схвалення та реалізація НВВ2 матиме позитивний вплив на довкілля, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель,	Міндовкілля підтримує позицію Української вітроенергетичної асоціації, що реалізація відповідних політик, включених в НВВ2 матиме низку позитивних додаткових впливів на якість життя, якість атмосферного повітря, стан довкілля та економічний розвиток.

		сприятиме декарбонізації економіки в таких основних секторах, як виробництво електроенергії та тепла, будівництво, промисловість, транспорт і сільське господарство, та досягненню вуглецево-нейтральної економіки до 2060 року.	
		За існуючої кризи з виконання зобов'язань перед інвесторами у сектор відновлюваної енергетики, піддається сумніву обсяг запланованих інвестицій у розвиток потужностей відновлювальної енергетики.	Міндовкілля підтримує важливість та необхідність вирішення кризи поточних зобов'язань перед інвесторами у сектор відновлюваної енергетики. В рамках моделювання було запропоновано найдешевший варіант розвитку сектору з виконанням вже взятих зобов'язань. Крім того, НЕК «Укренерго» прогнозує менший попит на електроенергію і відтак, що потребуватиме менших інвестицій.
3.	Укрметалургпром	Відсутні конкретні механізми та джерела фінансування заходів в рамках досягнення кліматичних цілей України	Наразі, з метою узагальнення інформації отриманої в рамках моделювання та додаткових консультацій, Міндовкілля підготувало Аналітичний огляд Другого національно визначеного внеску України до Паризької угоди, проект якого розміщений за посиланням: https://mepr.gov.ua/news/33080.html . Даний документ включає в себе загальну інформацію про викиди парникових газів, необхідні трансформації в кожному секторі та обсяг інвестицій необхідний для даних трансформацій. Крім того, вищезазначений документ містить розділ «Обсяг інвестицій та фінансове забезпечення», в якому представлено необхідні загальні та секторальні інвестиції, а також можливі джерела їх отримання. Крім того, міністерства відповідно до встановлених та затверджених цільових показників мають розробляти відповідні політики і економічні інструменти для їх досягнення.
		Оцінка інвестицій у проекті розпорядження відрізняється від попередніх фінансових оцінок	Інвестиції у розмірі 379 млрд євро були прораховані для сценарію, що відповідає скороченню викидів парникових газів на 72 % від рівня 1990 року та включає усі споживчі витрати

			<p>населення на купівлю приватних авто, домашньої електротехніки, тощо. Враховуючи, що ціль по скороченню викидів парникових газів була скоригована в сторону зменшення амбітності, обсяг капітальних інвестицій також зменшився. Крім того, були виключені споживчі витрати населення. Наразі, перераховані капітальні інвестиції для реалізації НВВ2 та переходу України до кліматично-нейтральної економіки становлять близько 102 млрд. євро капітальних інвестицій до 2030 року. Очікується, що середні щорічні капітальні інвестиції протягом 2021 - 2030 років становитимуть близько 10 млрд. євро.</p>
		<p>Сценарій скорочення викидів ПГ, запропонований Міндовкілля, не враховує в повній мірі потенційного економічного зростання, яке закладене затвердженою урядом Національною економічною стратегією до 2030 року</p>	<p>Міндовкілля наразі проводить секторальний аналіз темпів розвитку для основних галузей промисловостей до 2030 року, що закладались при розробці Національної економічної стратегії до 2030 року.</p>
		<p>Необхідність врахування фактору розвитку зеленої енергетики беручи до увагу труднощі, що склались на ринку електроенергії</p>	<p>Міндовкілля підтримує важливість та необхідність вирішення кризи поточних зобов'язань перед інвесторами у сектор відновлюваної енергетики. В рамках моделювання було запропоновано найдешевший варіант розвитку сектору з виконанням вже взятих зобов'язань. Крім того, НЕК «Укренерго» прогнозує менший попит на електроенергію і відтак, що потребуватиме менших інвестицій.</p>
		<p>Україна планує взяти більшу у порівнянні з економічно розвиненими країнами відповідальність за боротьбу зі зміною клімату (скорочення на 65% у порівнянні з європейськими цілями в 55%)</p>	<p>У грудні 2020 року ЄС схвалив та оприлюднив на офіційному веб-сайті Секретаріату Рамкової конвенції ООН про зміну клімату свій оновлений національно визначений внесок до Паризької угоди. Згідно з даним документом ЄС взяв на себе зобов'язання щодо скорочення викидів парникових газів на 55 % у 2030 році від рівня 1990 року та в рамках виконання зобов'язань Європейського зеленого курсу (далі – ЄЗК) досягти кліматичної нейтральності до 2050 року. Варто зазначити, що станом на 2019 рік викиди парникових газів в ЄС скоротились на</p>

			<p>28 % від рівня 1990 року, що означає, що ЄС має до 2030 року скоротити свої викиди парникових газів вдвічі.</p> <p>Станом на 2019 рік, за даними Національного кадастру антропогенних викидів із джерел та абсорбції поглиначами парникових газів в Україні за 1990–2019 рр. викиди парникових газів у 2019 році становили 37,5 % від рівня 1990 року, що відповідає скороченню на 62,5 %. А отже скорочення викидів парникових газів у 2030 році на 65 % від рівня 1990 року означає для України скорочення на 7 % від рівня 2019 року. Враховуючи, що Україна на ранній стадії підтримала долучення до ЄЗК, досягнення вуглецевої нейтральності має стати важливим питанням подальшої політики держави.</p> <p>На онлайн-саміті щодо клімату Байден заявив про намір США до 2030 року в порівнянні з рівнями 2005-го.</p> <p>Китай планує скоротити викиди ПГ до 2030 р. та досягнути вуглецевої нейтральності до 2060 р. та скоротити споживання вугілля за наступні 5 років.</p> <p>Великобританія наразі скоротила викиди на 42% з 2019 року, в той час як економіка зросла на 73%. Великобританія заявила, що має намір до 2035 року скоротити викиди щонайменше на 78 % в порівнянні з базовим рівнем 1990 року.</p> <p>Японія – у 2030 році скоротять викиди на 46% порівняно з 2013 роком з раніше заявлених 26 %. Ціль – зменшити викиди на 50%.</p> <p>Канада планує у 2030 році скоротити викиди на 40-45%.</p> <p>Німеччина – скоротила на 40% порівняно з 2019 роком. У 2030 році планує скоротити викиди на 55% порівняно з 1990 р.</p> <p>Туреччина заявила що до 2030 року 52,3% електроенергії буде вироблятися з ВДЕ. Ціль щодо скорочення викидів ПГ на 21% до 2030.</p>
		<p>Встановлений строк подання НВВ2 до Секретаріату Рамкової конвенції ООН зі зміни клімату 31.10.2021</p>	<p>За інформацією Кліматичного секретаріату ООН, до узагальненого звіту про національно визначені внески, який планується опублікувати до проведення підготовчої міністерської зустрічі Pre-COP (30 вересня – 2 жовтня, м. Мілан,</p>

			Італійська Республіка), буде внесена інформація щодо національних внесків країн, що були подані до Секретаріату до 30 липня 2021 р., а тому для України важливо представити свій НВВ2 до зустрічі з метою ефективного подальшого залучення Сторони до обговорення та можливості використати міністерську зустріч Pre-COP та COP 26 для налагодження співпраці з зацікавленими країнами та фінансовими інституціями.
4.	Федерація роботодавців транспорту України	<p>Цілі щодо частки електромобілів - 3% до 2030 року - виглядають амбіційними на тлі поточної структури автопарку, структури придбання та щорічних витрат українців на транспорт, це реально лише для легкових транспортних засобів.</p> <p>Розмір необхідних капітальних інвестицій для вкладення в транспорту галузь протягом 2020-2030-х років оцінюється у 3 млрд.євро, тоді як, результати представлених раніше сценаріїв моделювання передбачали вкладення протягом 2020-2030-х років інвестицій у розмірі 208 млрд.євро</p>	<p>За попередніми розрахунками сценаріїв розвитку авторинку, проведеними Федерацією роботодавців автомобільного транспорту України, за сценарієм регуляторного втручання (стимулювання конкурентоспроможного виробництва електромобілів; стимулювання попиту на електромобілі; стимулювання розвитку зарядної інфраструктури.) частка електромобілів в парку автомобілів у 2030 році досягне 5,6 %, порівняно з 3,6 % за базовим сценарієм. Важливо, що динаміка електрифікації автотранспорту за умов регуляторного стимулювання набуває значно вищих темпів після 2025 року. За сценарієм дії регуляторного пакету на частку електромобілів в продажах, частка електромобілів у продажах легкових авто в 2030 році може досягти 39 %, порівняно з 19,4 % за базовим сценарієм. В сегменті пасажирських автобусів частка електробусів в продажах в 2030 р. складе 10 %, порівняно з 4 % за базовим сценарієм.</p> <p>Обсяг інвестицій в сфері транспорту включає лише державні субсидії чи податкові виключення для збільшення частки приватних електромобілів в 2030. Попередні розрахунки інвестицій включали усі споживчі витрати населення на купівлю приватних авто, техніки, тощо. Враховуючи, що ціль по скороченню викидів парникових газів була скоригована в сторону зменшення амбітності, обсяг капітальних інвестицій також зменшився. Крім того, були виключені споживчі витрати</p>

		(згідно комбінованого сценарію). У проєкті не визначені конкретні джерела інвестування скорочення викидів парникових газів.	населення. Розрахунки інвестицій для громадського транспорту, залізничного транспорту та водного транспорту потребують додаткових розрахунків, однак їх залучення призведе до додаткових скорочень викидів парникових газів, ніж пропонується для сектору транспорту в НВВ2.
		Необхідно передбачити Загальнодержавну цільову програму виробництва біопалива в Україні.	Наразі триває визначення цілей та критеріїв стійкості використання біопалива на українському ринку. Заміщення природного газу на біопаливо є пріоритетним та актуальним на сьогодні.
5.	Енергетичне співтовариство	Щодо цілі скорочення викидів, запропонованої на 2030 рік: якщо порівняно з 1990 роком, загальний обсяг викидів ПГ в 2018 році зменшився на 61,3%, Україна могла б поставити перед собою більш амбіційну мету на 2030 рік, враховуючи також, що і) наслідки пандемії COVID-19 буде відчуватися на економічному зростанні на наступні роки; ii) декаплінг між ВВП та викидами парникових газів можна спостерігати з 1999 р. Також для досягнення кліматичної нейтральності важливо використовувати наступні 10 років для поступового зниження викидів в Україні	Міндовкілля підтримує важливість та необхідність досягнення амбітних цілей щодо скорочення викидів парникових газів. Варто зазначити, що при визначенні рівня НВВ2 Уряд України виходить з національних умов та фінансових можливостей та враховує необхідність дотримання балансу між досягненням кліматичними цілей і забезпеченням високих темпів економічного розвитку країни, передбачених Національною економічною стратегією на період до 2030 року.
		Приділити більше уваги принципу «забруднювач платить», який застосовується також до викидів парникових газів для енергетичного сектору, опалення, транспорту, відходів та промисловості	Передбачається, що реалізація НВВ2 відбуватиметься на секторальному рівні і відповідальні Міністерства будуть планувати заходи та необхідні економічні інструменти

		<p>Політика щодо декаплінгу зростання та споживання енергії недостатньо розглянута, і передбачається, що до 2030 р. декаплінгу не відбудеться</p>	<p>Виходячи з графіків викидів парникових газів та ВВП України з 1990 року, перший декаплінг відбувся з 1998 по 2008 роки, коли ВВП значними темпами зростав, в той час як викиди парникових газів з 2001 по 2008 не зростали. Окрім того, очікуваний щорічний ріст ВВП на 4%, що було закладено при моделюванні та стабілізація і подальше скорочення викидів парникових газів сприятимуть декаплінгу.</p>
		<p>Більше уваги приділити питанням циркулярної економіки, що включені в Національну економічну стратегію до 2030 року. Циркулярні технології мають великий потенціал для непрямого скорочення викидів.</p>	<p>Пункт «Побудова референтних показників та/або базовий рівень, включаючи категорії та види діяльності, як наприклад, ключові параметри, припущення, визначення, методологій, джерела даних та використані моделі» розділу 5 в частині переліку необхідних трансформацій запропоновано доповнити текстом такого змісту, що також включено в Національну економічну стратегію до 2030 року:</p> <p>Стимулювання розвитку циркулярної економіки: створення прозорих і конкурентних ринків вторинної сировини шляхом удосконалення та гармонізації законодавства України з відповідним законодавством та нормами і правилами ЄС стимулювання скорочення обсягів утворення відходів спрощення порядку здійснення операцій з металобрухтом формування політики циркулярної економіки запровадження системи розширеної відповідальності виробника впровадження комплексу заходів щодо комерційного освоєння промислових відвалів</p>
		<p>Важливо зазначити витрати при бездіяльності. Витрати на втрачені робочі дні, госпіталізацію, пошкоджену інфраструктуру та зниження продуктивності сільського господарства можуть насправді перевищити витрати на впровадження кліматичної політики.</p>	<p>В цілому підтримуємо і частково такі тези включені у вступних розділах про прояви зміни клімату на сільське господарство та наслідки стихійних лих і пожеж. Але в цілому такі витрати для України не обраховано.</p>

6.	Федерація металургів України	<p>Паризька угода встановлює особливості встановлення національних цілей розвиненими країнами, країнами, що розвиваються та найменш розвиненими країнами та передбачає провідну роль саме розвинених країн у встановленні національних цілей (стаття 4) та наданні фінансових ресурсів країнам, що розвиваються (стаття 9).</p>	<p>Відповідно до статті 4 Паризької угоди «для досягнення довгострокової глобальної температурної цілі, що визначена у статті 2, Сторони мають на меті якомога швидше досягти глобального піку викидів парникових газів, визнаючи, що досягнення такого піку потребує більш тривалого часу для Сторін - країн, що розвиваються, а також згодом домогтись швидких скорочень відповідно до найкращих наявних наукових знань для того, щоб досягти балансу між антропогенними викидами із джерел та абсорбцією поглиначами парникових газів у другій половині цього століття на основі справедливості та у контексті сталого розвитку і зусиль з викорінення бідності.». В рамках Паризької угоди наразі відсутній формальний поділ Сторін на розвинені країни та країни, що розвиваються. Відповідна градація існує в Рамковій конвенції ООН про зміну клімату (далі – РКЗК ООН), яка стала основою Паризької угоди. За Конвенцією Україна належить до Додатку 1, що відповідає індустріально розвиненим країнам. В Кіотському Протоколі був статус Країн з перехідною економікою, але в Паризькій Угоді утримання цієї категорії не було підтримано іншими Сторонами.</p>
		<p>За деякими розрахунками мінімальний розмір необхідних інвестицій для досягнення запропонованого Міндовкілля рівня скорочення викидів ПГ у Другому НВВ становить 102 млрд євро до 2030 року. За даними Держстату загальний обсяг усіх без виключення інвестицій в Україні за 2019 рік становить близько 18,6 млрд євро. Таким чином для накопичення мінімального рівня інвестицій у розмірі 102 млрд євро, необхідних для усієї економіки нашої держави, необхідно більше п'яти років поспіль здійснювати</p>	<p>Очікується, що для переходу України до кліматично-нейтральної економіки необхідно протягом 2021-2030 років залучити близько 102 млрд. євро капітальних інвестицій, що означатиме залучення середніх щорічних капітальних інвестиції протягом 2021 - 2030 років близько 10 млрд. євро. Капітальні інвестиції в Україні в 2019 році склали близько 20 млрд. євро, що становить 50 % від показника 2019 року. Також, відповідно до закладених показників економіка України має зростати в середньому на 4% щорічно, що передбачає більші доходи і інвестиції.</p>

		<p>капітальні інвестиції, які будуть спрямовані лише на екологічну модернізацію та скорочення викидів ПГ</p>	
		<p>Майже повністю відсутні конкретні механізми та джерела фінансування заходів в рамках досягнення кліматичних цілей України</p>	<p>Наразі, з метою узагальнення інформації отриманої в рамках моделювання та додаткових консультацій, Міндовкілля підготувало Аналітичний огляд Другого національно визначеного внеску України до Паризької угоди, проект якого розміщений за посиланням: https://mepr.gov.ua/news/33080.html. Даний документ містить розділ з поясненнями основних принципів фінансування імплементації НВВ2, що включає національні економічні інструменти та залучення міжнародних коштів. Крім того, незалежно від того, чи інвестиції будуть вкладатись в оновлення, ремонт та заміну старого обладнання, чи ці інвестиції спрямовуватимуться на впровадження низьковуглецевих технологій, це не змінює основної потреби в інвестиціях. З іншого боку, амбітна програма скорочення викидів забезпечуватиме стимулювання низьковуглецевих інвестицій та багатосторонню підтримку з боку європейських країн та міжнародних організацій.</p>
		<p>Встановлення у Другому НВВ такої цілі як скорочення викидів парникових газів (ПГ) на 65% у 2030 році від рівня 1990 року завдасть непоправної шкоди економіці України та, в першу чергу, промисловим підприємствам, які опиняться під загрозою закриття.</p>	<p>У секторі промисловості у 2018 році припадало 75 млн т CO₂-екв викидів парникових газів, що на 66 % менше ніж у 1990 році. Крім того, протягом останніх 5 років не спостерігається значного росту викидів парникових газів від сектору промисловості. НВВ2 України передбачає можливість збільшення викидів ПГ до 89 млн т CO₂-екв (-61 % від рівня 1990 року) промисловістю до 2030 року. Порівняно з 2019 роком викиди ПГ у 2030 році можуть збільшитися на 16 %, що буде обумовлено необхідним щорічним економічним зростанням, в той же час, підвищення ефективності та проведення необхідної модернізації в промисловості сприятимуть скороченню викидів парникових газів, надаючи при цьому можливість до подальшого нарощування виробництва. З метою надання можливості промислового відновлення та розвитку країни, для сектору</p>

			промисловості передбачається ріст виробництва продукції, а отже і викидів парникових газів до 2030 року.
7.	ТОВ «Мегінвест Холдинг»	Як був розрахований оновлений показник НВВ2 35 % викидів у 2030 році від рівня 1990 року, з чого складається та як корелюється з Національною економічною стратегією до 2030 року.	З метою аналізу відповідності змодельованих сценаріїв НВВ2 секторальним стратегіям міністерств, а також з метою узгодження векторів розвитку секторів та відповідності реалістичним і досяжним планам залучення інвестицій і реалізації трансформацій, з грудня 2020 року Міндовкілля проводило секторальні консультації з центральними органами виконавчої влади, представниками бізнесу, науковцями та іншими зацікавленими сторонами. За результатами зустрічей та обговорень рівень викидів парникових газів, розрахований відповідно до моделювання був скоригований. Так ціль щодо викидів парникових газів була підвищена для сектору виробництва електроенергії, будівель, видобування та транспортування енергоресурсів. З метою надання можливості промислового відновлення та розвитку країни, для сектору промисловості передбачається ріст виробництва продукції, а отже і викидів парникових газів до 2030 року. Також, провівши консультації з представниками аграрного сектору було значно скориговано ціль у сільському господарстві, що передбачає можливість збільшення площ оброблюваних земель та рівня внесення добрив та відповідно викидів парникових газів (модельні та скориговані цілі представлено в таблиці). Крім того, наразі тривають додаткові консультації з представниками Міненерго, Укренерго та НКРЕКП щодо розвитку енергетичного сектору та встановлення секторальної цілі скорочення викидів парникових газів.
		Не розкрита частка та планова динаміка викидів ПГ кожної галузі промисловості, що не дозволяє провести комплексний аналіз	Враховуючи, що ціль НВВ2 відповідно до Паризької угоди включає загальнонаціональну амбіцію щодо скорочення викидів парникових газів, наразі немає детального закріплення рівня викидів парникових газів за окремими підгалуззями промисловості. На сторінці Міндовкілля розміщені секторальні презентації з

			<p>усіма вхідними даними для моделювання, основними висновками по викидах та інвестиціях (https://mepr.gov.ua/news/36677.html)</p>
		<p>Відсутні механізми та програми трансформації економіки, які призведуть до зниження викидів ПГ.</p>	<p>Проект Аналітичного огляду Другого національно визначеного внеску України до Паризької угоди містить пояснення які трансформації мають відбутися в різних секторах. Частина політик і планів вже реалізовується або запланована. Частина заходів має бути розроблена відповідними Міністерствами в ході реалізації НВВ2 та Стратегії Економічного Розвитку до 2030, яка також включає питання декарбонізації та модернізації промисловості та енергетики України.</p> <p>НВВ2 включає переважно заходи і трансформації, які і так потрібно запроваджувати та які передбачені рядом стратегічних державних документів, але їх узгодженість та координація на загальнонаціональному рівні дозволить правильно розставити пріоритети, проводити моніторинг реалізації і залучати міжнародну підтримку. НВВ2 включає заходи з енергоефективності та енергозбереження, трансформації енергетики, модернізації промисловості, реформи управління лісового господарства, запровадження ресурсоефективних технологій в сільському господарстві, запровадження ієрархії управління відходами, електрифікацію і розвиток громадського транспорту, тобто все що необхідне для розвитку економіки. Реалізація відповідних політик матиме низку позитивних додаткових впливів на якість життя, якість атмосферного повітря, стан довкілля та економічний розвиток.</p>
		<p>Не передбачено джерела фінансування заходів в рамках досягнення кліматичних цілей</p>	<p>Наразі, з метою узагальнення інформації отриманої в рамках моделювання та додаткових консультацій, Міндовкілля підготувало Аналітичний огляд Другого національно визначеного внеску України до Паризької угоди, проект якого розміщений за посиланням: https://mepr.gov.ua/news/33080.html. Даний документ містить розділ з поясненнями основних принципів фінансування імплементації НВВ2, що включає</p>

			<p>національні економічні інструменти та залучення міжнародних коштів.</p> <p>Крім того, незалежно від того, чи інвестиції будуть вкладатись в оновлення, ремонт та заміну старого обладнання, чи ці інвестиції спрямовуватимуться на впровадження низьковуглецевих технологій, це не змінює основної потреби в інвестиціях. З іншого боку, амбітна програма скорочення викидів забезпечуватиме стимулювання низьковуглецевих інвестицій та багатосторонню підтримку з боку європейських країн та міжнародних організацій.</p>
		<p>Необґрунтовані очікування міжнародних партнерів та яким чином амбітність цілей в НВВ2 буде сприяти міжнародній співпраці</p>	<p>НВВ2 формувався виключно на вже прийнятих стратегіях та планах дій України станом на вересень 2019 року, а показники скорочення розраховані як результат реалізації цих документів.</p> <p>В НВВ2 першочергово включені заходи та трансформації, які і так потрібні Українській економіці і мають низку інших позитивних аспектів – енергетична безпека, зменшення енергетичної бідності, покращення комунальної інфраструктури та якості життя людей, зменшення негативного впливу на довкілля та здоров'я людей.</p> <p>Амбітна, але реалістична програма скорочення викидів забезпечуватиме стимулювання низьковуглецевих інвестицій та багатосторонню підтримку з боку європейських країн та міжнародних організацій. Наявність амбітного НВВ2 для України збільшує можливості в залученні міжнародних коштів, адже міжнародні інвестори і програми переважно зацікавлені у фінансуванні нових і зелених технологій. Крім того, ЄБРР, один з найбільших інвестиційних партнерів України, вже незабаром планує працювати за методикою, яка враховує НВВ країн при прийнятті рішень про підтримку кредитування проектів. Відповідно до презентованої стратегії, вже на першому етапі відбору вони розглядатимуть НВВ країни на відповідність цілям Паризької Угоди.</p>

8.	ГО «ДІКСІ ГРУП»	<p>Розроблений проєкт НВВ2 має передбачати набагато вищі кліматичні амбіції. Наразі документ передбачає як національну ціль скорочення викидів парникових газів (ПГ) на 65% у 2030 році – тобто до 35% від рівня 1990 року. Разом з тим, констатується, що загальний обсяг викидів ПГ в Україні у 2018 році уже складав 38,7% від рівня 1990 року. Для прикладу, ЄС у 2018 році скоротив викиди на 23% від рівня 1990 року, і при цьому прийняв рішення збільшити ціль-2030 із 40% до 55%. Україна з рівнем енергоемності ВВП, який принаймні удвічі перевищує показник по ЄС, має набагато більший потенціал.</p>	<p>Міндовкілля підтримує важливість та необхідність досягнення амбітних цілей щодо скорочення викидів парникових газів. Варто зазначити, що при визначенні рівня НВВ2 Уряд України виходить виключно з національних можливостей та враховує необхідність дотримання балансу між досягненням кліматичними цілей і забезпеченням високих темпів економічного розвитку країни, передбачених Національною економічною стратегією на період до 2030 року.</p>
		<p>У розробленому проєкті НВВ2 відсутні конкретні механізми залучення фінансування, зазначено лише обсяг максимально необхідних інвестицій для відповідної частки скорочення викидів парникових газів. Доцільно вже на рівні НВВ2, не чекаючи розробки планів дій, передбачити завдання із створення цільових інструментів публічного фінансування. І в той час, як уряди розвинених країн задля подолання наслідків пандемії COVID-19 розробляють економічні пакети фінансування, що зокрема спрямовані на «озеленення» економіки та надання підтримки приватному сектору, в</p>	<p>Наразі, з метою узагальнення інформації отриманої в рамках моделювання та додаткових консультацій, Міндовкілля підготувало Аналітичний огляд Другого національно визначеного внеску України до Паризької угоди, проєкт якого розміщений за посиланням: https://mepr.gov.ua/news/33080.html. Даний документ містить розділ з поясненнями основних принципів фінансування імплементації НВВ2, що включає національні економічні інструменти та залучення міжнародних коштів.</p> <p>Крім того, незалежно від того, чи інвестиції будуть вкладатись в оновлення, ремонт та заміну старого обладнання, чи ці інвестиції спрямовуватимуться на впровадження низьковуглецевих технологій, це не змінює основної потреби в інвестиціях. З іншого боку, амбітна програма скорочення викидів забезпечуватиме стимулювання низьковуглецевих інвестицій та багатосторонню підтримку з боку європейських країн та</p>

		<p>Україні спостерігається мобілізація коштів у фонд подолання наслідків пандемії зокрема за рахунок зниження фінансування «чистих» джерел енергії, що викликає певний дисонанс із загальними цілями декарбонізації</p>	<p>міжнародних організацій.</p>
		<p>Проектом НВВ2 передбачається збільшення виробництва електроенергії з ВДЕ на 170% до 2030 року, проте не повною мірою враховано наявний дефіцит високоманеврових потужностей та систем накопичення енергії, що унеможлиблює досягнення цієї цілі. Необхідність створення таких потужностей для цілісності системи з високою часткою ВДЕ, з чіткими орієнтирами, наголошується у звітах НЕК «Укренерго». Варто передбачити необхідність і джерела фінансування таких потужностей у проекті НВВ2, а також механізми їхньої участі у ринку електроенергії.</p>	<p>В НВВ2 враховані необхідні балансуючі потужності і вони розраховувались одночасно з введенням додаткових потужностей ВДЕ. Додатково модель була перевірена аналітичним центром Berlin Economics для підтвердження наявності необхідної кількості балансуючих потужностей, що було підтверджено</p>
		<p>Проект НВВ2 має у повній мірі відобразити очікуваний соціально-економічний вплив. Пояснювальна записка до проекту містить інформацію про те, що НВВ2 не матиме прямого впливу на ринкове середовище, на забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян та самої держави, на розвиток регіонів, ринок праці та рівень зайнятості, разом із впливом на здоров'я громадян.</p>	<p>Пропонуємо текст пояснювальної записки викласти в такій редакції: «Реалізація проекту акта матиме позитивний вплив на ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави; розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, що сприятиме поліпшенню стану довкілля, забезпечить збереження природних екосистем, створить природне середовище, екологічно безпечніше для життя і здоров'я населення, а також дозволить залучити додаткове</p>

		<p>Враховуючи суттєву роботу з моделювання, здійснену в ході розробки проекту НВВ2, важливо виправити цю невідповідність.</p>	<p>фінансування вуглецевих секторів та сприяти досягненню низьковуглецевого розвитку держави»</p>
		<p>Необхідна чітка прив'язка до євроінтеграційних зобов'язань України. Пояснювальна записка твердить про відсутність положень, які стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції. Разом з тим, стаття 365 Угоди про асоціацію між Україною та ЄС прямо говорить про співпрацю у питанні розвитку та імплементації політики з питань зміни клімату, а Додаток XXXI вимагає від України «розроблення та запровадження довгострокових заходів, спрямованих на скорочення викидів парникових газів»</p>	<p>НВВ2 дійсно встановлює ціль щодо скорочення викидів парникових газів з метою досягнення глобальної цілі, передбаченої Паризькою угодою. Крім того НВВ2 включає узагальнену інформацію щодо необхідних трансформацій для досягнення загальнонаціональної цілі. Розроблення та запровадження довгострокових заходів, спрямованих на скорочення викидів парникових газів є наступним етапом в рамках напрацювання конкретних планів дій. Пропонуємо текст в пояснювальній записці викласти в такій редакції: «Проект акта сприятиме стимулюванню виконанню зобов'язань України у сфері європейської інтеграції зі зміцнення міжнародного співробітництва з питань охорони навколишнього природного середовища.»</p>
		<p>Потрібно додатково перевірити узгодженість та синхронізованість НВВ2 з параметрами інших стратегічних документів, або передбачити відповідне оновлення цих документів з урахуванням параметрів НВВ2</p>	<p>При моделюванні сценаріїв викидів парникових газів в Україні були закладені основні цільові показники таких затверджених стратегічних документів, як: Енергетична стратегія України до 2035 року; План дій з реалізації етапу «Реформа енергетичного сектора (2020)» Енергетичної стратегії України до 2035 року; Національний план дій з енергетичної ефективності до 2020 року; Національний план дій з відновлюваних джерел енергії до 2020 року; Концепція державної політики з теплопостачання до 2035 року; Національний план скорочення викидів від великих спалювальних установок (НПСВ); Національна транспортна стратегія України на період до 2030</p>

			<p>року; План розвитку системи транспортування природного газу для 2018-2027 років; Національний план управління відходами до 2030 року; Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року; Закон України Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року; Стратегія низьковуглецевого розвитку України до 2050 року. НВВ2 також відповідає векторам розвитку, закладеним в Стратегії Економічного Розвитку до 2030 року Також, з метою аналізу реальності досягнення змодельованих показників викидів парникових газів були додатково проведені секторальні обговорення щодо векторів розвитку секторів.</p>
		<p>Відповідний проєкт розпорядження КМУ слід доповнити пунктами про розробку плану дій із впровадження НВВ2, стратегії фінансування, а також механізму моніторингу та звітності. Ці магістральні завдання мають містити конкретних відповідальних та строки реалізації, що дозволить забезпечити стабільне та ефективне впровадження положень НВВ2 відразу після схвалення. Наразі згадка про розроблення плану заходів, оцінку необхідних фінансових, матеріально-технічних і трудових ресурсів міститься лише у пояснювальній записці до проєкту акта КМУ.</p>	<p>Наразі, з метою узагальнення інформації отриманої в рамках моделювання та додаткових консультацій, Міндовкілля підготувало Аналітичний огляд Другого національно визначеного внеску України до Паризької угоди, проєкт якого розміщений за посиланням: https://mepr.gov.ua/news/33080.html. Даний документ містить розділ з поясненнями основних принципів фінансування імплементації НВВ2, що включає національні економічні інструменти та залучення міжнародних коштів. Крім того, міністерства відповідно до встановлених та затверджених цільових показників мають розробляти відповідні політики і економічні інструменти для їх досягнення.</p>
9.	ГО «Український	Схвалити Другий Національно визначений внесок України до	Міндовкілля враховує позицію ГО «Український екологічний клуб «Зелена Хвиля» щодо схвалення НВВ2 який передбачає

	<p>екологічний клуб «Зелена Хвиля»</p>	<p>Паризької угоди (НВВ2), який передбачає досягнення цілі скорочення викидів парникових газів на 65 % від рівня викидів 1990 року та досягнення кліматичної нейтральності не пізніше 2060 року, як це зазначено в Національній економічній стратегії на період до 2030 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 03 березня 2021 року № 179.</p>	<p>досягнення цілі скорочення викидів парникових газів на 65 % від рівня викидів 1990 року.</p>
		<p>На підтримку цілі НВВ2 посилити державну кліматичну політику, зокрема, в частині: підтримки використання ВДЕ для виробництва електричної та теплової енергії; підвищення енергоефективності у промисловості та житлово-комунальному господарстві; запровадження сталих практик сільського господарства; контролю за землекористуванням та розширення територій природо-заповідного фонду; удосконалення системи поводження з відходами із дотриманням принципу ієрархії управління відходами; екологічної освіти та виховання.</p>	<p>НВВ2 включає переважно заходи і трансформації, які і так потрібно запроваджувати та які передбачені рядом стратегічних державних документів, але їх узгодженість та координація на загальнонаціональному рівні дозволить правильно розставити пріоритети, проводити моніторинг реалізації і залучати міжнародну підтримку. НВВ2 включає заходи з енергоефективності та енергозбереження, трансформації енергетики, модернізації промисловості, реформи управління лісового господарства, запровадження ресурсоефективних технологій в сільському господарстві, запровадження ієрархії управління відходами, електрифікацію і розвиток громадського транспорту, тобто все що необхідне для розвитку економіки. Реалізація відповідних політик матиме низку позитивних додаткових впливів на якість життя, якість атмосферного повітря, стан довкілля та економічний розвиток.</p> <p>Після прийняття НВВ2, Міндовкілля заплановано розробку плану заходів на його виконання, що включатиме деталізовані заходи, відповідальних виконавців та необхідні інвестиції для їх реалізації.</p>
10.	ГО «Екодія»	<p>Схвалити Другий Національно визначений внесок України до Паризької угоди (НВВ2), який</p>	<p>Міндовкілля враховує позицію ГО «Екодія» щодо схвалення НВВ2 який передбачає досягнення цілі скорочення викидів парникових газів на 65 % від рівня викидів 1990 року.</p>

		<p>передбачає фактичне скорочення викидів парникових газів, на 65 % від рівня викидів 1990 року до 2030 року.</p> <p>Для подальшого розвитку Україна потребує інвестицій та фінансової підтримки. З 2014 року ЄС та фінансові установи мобілізували понад 13 млрд.євро позик та 2 млрд.євро грантів, щоб допомогти Україні стабілізувати свою економіку, провести комплексні реформи та покращити життя громадян. Наразі найбільші Українські партнери затвердили правила підтримки лише для проектів які відповідають цілям Паризької угоди, принципам безвуглецевого та сталого розвитку. Тож для подальшого партнерства Україна має забезпечити відповідність встановленим вимогам</p>	<p>Найбільші світові та європейські банки наразі відмовляються від фінансування розвитку викопного палива. Крім того, амбітна програма скорочення викидів забезпечуватиме стимулювання низьковуглецевих інвестицій та багатосторонню підтримку з боку європейських країн та міжнародних організацій. Наявність амбітного НВВ2 для України збільшує можливості в залученні міжнародних коштів, адже міжнародні інвестори і програми переважно зацікавлені у фінансуванні нових і зелених технологій. Амбітна програма скорочення викидів забезпечуватиме стимулювання низьковуглецевих інвестицій та багатосторонню підтримку з боку європейських країн та міжнародних організацій.</p>
11.	Українська кліматична мережа	<p>Схвалити Другий Національно визначений внесок України до Паризької угоди (НВВ2), який передбачає фактичне скорочення викидів парникових газів, на 65 % від рівня викидів 1990 року до 2030 року.</p> <p>Передбачене зменшення частки вугільної генерації у виробництві енергії для реалізації НВВ2, окрім зниження обсягу викидів парникових газів матиме наслідком покращення якості повітря та навколишнього середовища, що в свою чергу сприятиме</p>	<p>Міндовкілля враховує позицію Української кліматичної мережі щодо схвалення НВВ2 який передбачає досягнення цілі скорочення викидів парникових газів на 65 % від рівня викидів 1990 року.</p> <p>Міндовкілля підтримує позицію Української кліматичної мережі щодо позитивного результату від зменшення частки вугільної генерації у виробництві енергії.</p>

		покращенню здоров'я населення та зростання його економічного добробуту.	
		Використання нових технологій, перехід на відновлювальні джерела енергії, розвиток громадського транспорту, декарбонізація будівель та інші заходи, передбачені НВВ2, призведуть до створення нових робочих місць та усунення енергетичної бідності.	Міндовкілля підтримує позицію Української кліматичної мережі, що реалізація відповідних політик, включених в НВВ2 матиме низку позитивних додаткових впливів на якість життя, якість атмосферного повітря, стан довкілля та економічний розвиток.
		Важливим компонентом цілісної кліматичної політики є розробка та впровадження планів адаптації до зміни клімату, що дозволить підготувати громади та економіку до кліматичних впливів та зменшить їх негативні наслідки.	В Міндовкілля наразі розроблено проєкт Стратегії екобезпеки та адаптації до зміни клімату України на період до 2030 року. Також триває дослідження «Оцінка впливу, можливостей та пріоритетів для України у зв'язку зі зміною клімату», що має представити науково-обґрунтовані сценарії зміни клімату в Україні на період до 2030, 2050 років та до кінця століття, які в подальшому будуть екстрапольовані на регіони та інші вразливі сектори.
12.	Fridays For Future	Прийняти більш амбітний НВВ2, який передбачав би до 2030 року зменшення викидів парникових газів щонайменше на 73% відносно рівня 1990 р. (або фактично лише на ~30% від рівня 2018 р.), відповідно до мети Паризької Угоди обмежити глобальне потепління, дотримуючись найкращих доступних технологій, наведених у «Сценарії кліматично нейтральної економіки» Звіту з моделювання НВВ2 для України	Міндовкілля підтримує важливість та необхідність досягнення амбітних цілей щодо скорочення викидів парникових газів. Варто зазначити, що при визначенні рівня НВВ2 Уряд України виходить виключно з національних інтересів та враховує необхідність дотримання балансу між досягненням кліматичними цілей і забезпеченням високих темпів економічного розвитку країни, передбачених Національною економічною стратегією на період до 2030 року.
		Негайно та невідкладно розпочати впровадження заходів щодо скорочення викидів парникових газів та охорони	Україна як Сторона Кіотського протоколу та Паризької угоди взяла на себе зобов'язання, зокрема, щодо вжиття заходів з обмеження викидів парникових газів та адаптації до зміни

		довкілля у всіх секторах	<p>клімату. Варто відзначити, що наразі ряд затверджених документів включає ціль щодо скорочення викидів парникових газів та забруднюючих речовин в атмосферу. Серед таких документів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Енергетична стратегія України до 2035 року; - Концепція державної політики з теплопостачання до 2035 року; - Національний план скорочення викидів від великих спалювальних установок (НПСВ); - Національна транспортна стратегія України на період до 2030 року; - Закон України Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року; - Національна економічна стратегія на період до 2030 року; - Стратегія низьковуглецевого розвитку України до 2050 року.
		Створити в найкоротші терміни національну систему моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів (MRV)	<p>Закон України «Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів» (далі – Закон про МЗВ) введено в дію 01 січня 2021 року. Таким чином, з цієї дати учасники системи МЗВ повинні виконувати вимоги законодавства, зокрема щодо здійснення моніторингу викидів парникових газів.</p> <p>На виконання Закону про МЗВ прийнято постанови Кабінету Міністрів України та накази Міндовкілля</p>
		Поступово скасувати всі субсидії на викопне паливо та довести податок на CO ₂ до середнього по рівня ЄС, а також розширити перелік галузей та секторів, що оподатковуються	<p>Реалізація НВВ2 включатиме низку заходів і економічних інструментів, із постійною координацією на рівні Уряду достатності політик для досягнення цілі.</p> <p>Міндовкілля підтримує поступову відмову від субсидій на викопне паливо, збільшення плати за вугілля із паралельним посиленням системи фінансування кліматоохоронних заходів, а також розширення податку на CO₂ на сектор транспорту.</p>
		Скоригувати всі великі інфраструктурні проекти, програми та генеральні плани міст, визначивши в них заходи з декарбонізації та адаптації до кліматичних змін як пріоритетні	<p>Наразі триває дослідження "Оцінка впливу, можливостей та пріоритетів для України у зв'язку зі зміною клімату", яке здійснюється командою українських та закордонних науковців за фінансової підтримки Світового Банку. В результаті проведення дослідження найближчим часом буде отримано</p>

			науково-обґрунтовані сценарії зміни клімату в Україні на період до 2030, 2050 років та до кінця століття, які в подальшому будуть екстрапольовані на регіони та інші вразливі сектори. Надалі кожні 5 років в різних секторах готуватимуться узагальнюючі секторальні звіти вразливості з переліком змін, що вже відбуваються, а також прогнозами вразливості до наслідків зміни клімату з метою планування адаптаційної діяльності.
13.	Проект ЄС «Угода Мерів-Схід»	<p>Аналітичні дані по результатам моніторингу впровадження 82 ПДСЕР та 68 ПДСЕРК у контексті виконання ННВ2 демонструють наступне:</p> <p>Скорочення викидів парникових газів не менше ніж на 35 % до 2030 року в рамках НВВ2 повністю є досяжними на рівні ключових секторів територіальних громад України та завдяки впровадженню ПДСЕРК громади будуть сприяти їх досягненню;</p> <p>Досягнення кліматичної нейтральності не пізніше 2060 року підтверджується на рівні ключових секторів територіальних громад України при умові доступу до джерел фінансування від МФО та українських банків (як малих громад, так і великих міст), використання механізмів державно-публічного партнерства, формування сталої інвестиційної політики щодо підтримки заходів із запобігання наслідків зміни клімату та адаптації до неї як на рівні держави так і на рівні громад.</p>	Міндовкілля враховує позицію Проекту ЄС «Угода Мерів-Схід» щодо схвалення НВВ2 який передбачає досягнення цілі скорочення викидів парникових газів на 65 % від рівня викидів 1990 року, що також підтверджується зобов'язаннями взятими територіальними громадами України завдяки впровадженню ПДСЕРК.

		<p>Транспортний сектор (публічний, комерційний та приватний) потребує більш детального розгляду, інноваційного підходу (наприклад, розвиток водневої енергетики) та підтримки на рівні держави.</p>	<p>Для вирішення викликів та пришвидшення інноваційного підходу в секторі транспорту, Україна вже планує та впроваджує такі політичні заходи:</p> <p>Впровадження, контроль та застосування стандартів на викиди:</p> <p>Підтримка використання та привабливості громадського транспорту:</p> <p>Підтримка попиту на електромобілі:</p> <p>Підтримка переходу вантажоперевезень з автомобільних доріг України на більш екологічний залізничний та водний транспорт.</p> <p>Визначення цілей та критеріїв стійкості використання біопалива на українському ринку.</p> <p>Впровадження системи переробки старих автомобілів.</p> <p>Вдосконалення системи збору статистичних даних та методів розрахунку викидів ПГ у транспортному секторі.</p>
--	--	---	--